

Hyppig antibiotikabruk ved diaré i Afrika

FRA ANDRE TIDSSKRIFTER

KRISTOFFER BRODWALL

Barne- og ungdomsklinikken
Haukeland universitetssykehus

I Afrika sør for Sahara blir nesten hvert fjerde barn under fem år med ikke-blodig diaré behandlet med antibiotika.

Illustrasjonsfoto: Riccardo Lennart Niels Mayer / iStock

Diaré sykdommer rammer mange barn og forårsaker over ½ million årlige dødsfall globalt, de fleste i Afrika. Anbefalt behandling er enkel: rehydrering, sinktilskudd og ernæringsstøtte. Antibiotika anbefales kun ved blodig diaré, mistanke om kolera eller sepsis. U hensiktsmessig bruk av antibiotika kan forverre symptomene og gi økt resistens.

I en fersk studie tok man sikte på å estimere forekomsten av slik feilaktig behandling (1). Studien var en metaanalyse av opplysninger samlet inn ved helseundersøkelser i perioden 2000–16 i 30 land i Afrika sør for Sahara og omfattet nesten 300 000 barn under fem år.

Samlet fikk 23 % av barna med ikke-blodig diaré antibiotika. Andelen var lavest i Øst-Afrika, der 19 % fikk antibiotika, og høyest i Sentral-Afrika, der 28 % fikk antibiotika. Hyppigst ble antibiotika gitt i Republikken Kongo, der 60 % fikk slik behandling.

Barnets alder og kjønn påvirket ikke sannsynligheten for å få antibiotika. Derimot ble antibiotika oftere gitt der pasientens foreldre tilhørte gruppen med høyest inntekt, der mor hadde lengre utdanning, og der pasienten bodde i et byområde. I tilfeller der offentlige eller

private sykehus og klinikker hadde vært involvert i behandling, fikk 30–40 % av barna antibiotika, mens bare 5–17 % av barna fikk antibiotika når en tradisjonell behandler eller ingen behandler hadde blitt oppsøkt.

Forfatterne nyanserer bildet ved å argumentere med at inntil 13 % av tilfellene med ikke-blodig diaré kan skyldes *Shigella* eller enteroinvasiv *E. coli*, der antibiotika kan ha effekt. Men heller ikke ved slike infeksjoner er antibiotika anbefalt. Studien viser at det totale forbruket av antibiotika ved diaré i Afrika sør for Sahara er altfor høyt.

LITTERATUR:

1. Auta A, Ogbonna BO, Adewuyi EO et al. Prevalence and factors associated with the use of antibiotics in non-bloody diarrhoea in children under 5 years of age in sub-Saharan Africa. Arch Dis Child 2019; 104: 518–21. [PubMed][CrossRef]

Publisert: 23. august 2019. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.19.0422
© Tidsskrift for Den norske legeforening 2020. Lastet ned fra tidsskriftet.no